



## Välkommen till dansföreställningen *Hammer*

### Lärarmaterial

Det här materialet är tänkt som inspiration till lärare och elever. Här finns förslag på hur ni kan arbeta med teman och tankar som föreställningen kan väcka.

Om du har frågor inför eller efter besöket välkommen att kontakta Anna Karlander, koordinatör Skapa Dans: [anna.karlander@opera.se](mailto:anna.karlander@opera.se)

#### Innehåll

- Inför besöket
- Om dans och GöteborgsOperans Danskompani
- Samtalsfrågor efter föreställningen
- Om skolbesök på GöteborgsOperan

**Hammer** är skapat av koreografen Alexander Ekman. Det är GöteborgsOperans Danskompanis största publiksuccé hittills. Dansverket består av två akter och framförs av 31 dansare, nästan hela GöteborgsOperans Danskompani.

Ekmans verk sätter fingret på samtidens uppfattning om sig själv, gärna med ett humoristiskt tilltal. Han får oss att skratta åt andra, men kanske ännu mer åt oss själva. Ekman har skapat ett 50-tal verk som dansats av nästan lika många kompanier, världen över. *Hammer* är hans tredje verk för GöteborgsOperans Danskompani.

*Föreställningstid ca 2 tim och 15 min inklusive en paus.*

Världspremiär 29 oktober 2023.

Skolföreställning 30 januari 2025.

## Inför besöket

### Viktigt!

I vanliga fall ska mobiltelefoner vara avstängda under våra föreställningar. Mobilanvändning stör både artister och andra i publiken. I *Hammer* är det annorlunda. I föreställningen ingår ett moment då dansarna närmar sig publiken i salongen. Efter en stund uppmanas åskådarna att använda sina telefoner. Denna "lek" mellan dansare och publik får man gärna gå in i om man vill. När den här delen av föreställningen är över, gäller samma mobilförbud som vanligt.

Här finns mer information som ni behöver ta del av före besöket:

[Inför skolbesöket](#). Informationen finns också längst bak i det här materialet.

## Om GöteborgsOperans Danskompani

GöteborgsOperans Danskompani är ett samtida danskompani som bjuder in koreografer att skapa verk för och tillsammans med dansarna. Vi spelar föreställningar på GöteborgsOperans scener samt turnerar i Västra Götaland, i Sverige och internationellt. Danskompaniet består av 38 dansare från ett tjugotal länder och konstnärlig ledare är Katrín Hall.

De 31 dansarna i *Hammer* arbetar heltid i GöteborgsOperans Danskompani.

**På den här länken finns mer information om danskompaniet och om föreställningen, inklusive foton och rörligt material. Läs på tillsammans med eleverna inför besöket:**

[Hammer](#)

## Om dans som uttryck och konstform

Rörelse och dans, rytm och sång har varit en del av mänskliga kulturer under tusentals år. Dansande människor finns avbildade på såväl 4000 år gamla hällristningar i Tanum som drygt 15 000 år gamla grottmålningar i Frankrike.

Konst och kultur, däribland dans, kan visa på nya sätt att betrakta omvärlden på, vår tillvaro och oss själva. Den kan bekräfta oss, provocera oss, vidga våra tankar och känslor men också öka vår förståelse för andra.

Dans kan ta sig många uttryck och ha en mängd olika syften. Dans kan innebära motion, tävling, underhållning och umgänge men kan också vara en scenkonstnärlig kommunikation mellan scen/utövare och publik. Dansen, liksom konst och kultur överlag, förändras ständigt, i takt med samhället och tiden.

Samtida dans är en västerländsk konstform med många uttryck. Ibland finns en berättelse att följa från början till slut, ibland är verket abstrakt, med fragment av historier eller känslöstämningar. Som åskådare är du fri att göra din egen tolkning. För en del kan det underlätta att betrakta dans som en dikt eller som ett musikstycke, där man inte måste hitta en handling, eller förstå. Istället kan man försöka att vara vaksam på vilka känslor dansen väcker.

## Samtalsfrågor efter föreställningen

Tips! Vänta gärna en dag eller två innan ni diskuterar. Det kan vara en fördel att få smälta intrycken.

### Beskriv

Börja med att låta eleverna beskriva vad de såg, så neutralt som möjligt.

Undvik värderingar. Förslag på frågor:

### **Nämn tre saker som du minns från föreställningen.**

#### **Om rummet och ljuset**

1. Hur såg dansytan/scenrummet ut?
2. Hur upplevde du ljuset?

#### **Om dansarna och rörelserna**

1. Vad gjorde dansarna?
2. Hur rörde de sig? Tillsammans/i grupper/en och en, snabbt/långsamt, rytmiskt, ryckigt, flödande osv...? Visa gärna exempel på rörelser du minns.
3. Hur var dansarnas ansiktsuttryck?

#### **Om musiken och ljudet**

1. Hur upplevde du musiken? Försök att beskriva den.
2. Påverkade musiken dig? Hur, i så fall?

#### **Om kostymerna**

1. Vad hade dansarna på sig?
2. Vilka former, färger hade kostymerna?
3. Förändrade kostymerna sig under föreställningens gång?

### Tolka

Uppmana eleverna att lyssna på varandra. Alla har rätt till sin egen tolkning, det finns inget rätt eller fel. Det kan vara spännande att höra hur olika, eller ibland lika, upplevelser vi kan av samma föreställning. Förslag på frågor:

1. De två akterna i *Hammer* är väldigt olika. Vilka olikheter såg du? Fanns det några likheter mellan akterna?
2. Vilka associationer fick du?
3. Vad kände du under föreställningen? Efter föreställningen?

## På jakt efter det äkta

För koreografen Alexander Ekman handlar konst i allmänhet, och koreografi i synnerhet, om att förmedla sådant vi redan vet – fast på ett nytt sätt.

“Genom dansens språk kan vi hitta nya sätt att uttrycka oss på så att människor förstår. För mig handlar konst om just det – att kommunicera på ett annat sätt. Att genom koreografi lyckas förmedla något människor redan vet, fast på ett nytt sätt som gör att folk kan relatera – det är häftigt. Dans är också en av de konstformer som får lov att vara riktigt konstig. (---) Kanske saknar vi ett ord för att beskriva danskonstens form?”

Mina verk är mer som filmer, fast de har inte alltid en tydlig dramaturgi. Jag måste inte vara en berättare – jag vill att man ska kunna förstå storyn utan att man egentligen begriper hur. Jag blir själv berörd av konst, av dans, när något tar sig utanför ramen, överraskar och går igenom. När jag kan relatera till människan på scenen. (---) Mitt mål är att publiken ska ta med sig något nytt hem, att de ska reflektera över ämnena. Att verken påverkar deras liv.

Idén till *Hammer* fick jag på en restaurang i Grekland. Ett gäng unga turister satt vid ett bord och stojade och skrattade forcerat. Plötsligt tar en av dem fram sin mobil, sträcker upp handen som en tentakel och börjar filma gänget. Alla fortsätter att flamsa medan de låtsas som om de inte ser kameran – samtidigt är det så tydligt att kameran är det enda de tänker på. Jag kände direkt att jag ville göra något om det där. Enligt dokumentären *Fake Famous* på HBO har 40 miljoner människor en miljon följare på Instagram och 100 miljoner konton har över 100 000 följare. Vad blir verkligt när så många människor ständigt befinner sig på egna scener och agerar i egna filmer och dokusåpor? Till skillnad från tv-program som *Big brother*, där de medverkande deltar under en begränsad tid, i ett begränsat rum, har vi nu kommit till att kameran är en ständig följeslagare. Det är jag, jag, jag hela tiden, och egoismen breder ut sig på bekostnad av empatin och altruismen. (---)

I *Hammer* finns två världar. I första akten möter vi en altruistisk värld där människor ser varandra och hjälps åt. I andra akten har egoism, falskhet och fasader tagit över. I jakten på våra autentiska jag måste vi rasera våra fasader och falska idéer.”

### Samtalsfrågor

1. Vad betyder dramaturgi?
2. Håller du med om att *Hammer* inte har någon tydlig dramaturgi?
3. Diskutera Alexander Ekmans fråga om vad som är verkligt. ”Vad blir verkligt när så många människor ständigt befinner sig på egna scener och agerar i egna filmer och dokusåpor?” Är det verkligheten vi ser på sociala medier? Eller en bild av den? Eller är det både en bild av verkligheten och verkligheten på samma gång?
4. Kan du orden?
  - altruism
  - egoism
  - empati
  - forcerad

## En lekfull övning i att släppa taget

Dansaren Rachel McNamee berättar.

### Varför dans?

Jag har dansat sedan jag lärde mig gå. Som två-, treåring började jag på dansskola och sedan dess har dansen varit en del av mitt liv. Vid 18-årsålder stod jag vid ett vägskäl – ska jag bli dansare eller inte? Jag bestämde mig för att följa dansen.

I dansen finns en intimitet och ett sätt att knyta an till människor som jag tycker om. Allt eftersom jag blir äldre och utvecklas som människa upptäcker jag nya sidor i dans. Genom dansen kan jag leka, upptäcka och känna.

Bara det att få röra mig varje dag och att få vara med om energin det skapar, det har blivit en trygg plats för mig. När jag rör mig sätts också mina tankar i rörelse och jag kan processa saker jag varit med om.

### När berörs du själv av dans?

Jag tror att jag själv berörs när en kemi, en energi uppstår mellan den som betraktar och den som agerar. Det handlar förstås om vad man har med sig in i salongen som publik. Vilken sinnesstämning man är i, vilka erfarenheter man har. Vilka ögon och vilket hjärta man har med sig in.

Själv tycker jag mycket om att titta på mina kolleger i dansstudio. Sitta nära och se när de upplever, känner och leker. Se när någon är sårbar, se när något är skrämmande.

### Berätta om repetitionstiden.

Alex hade redan gjort ett gediget tankearbete när repetitionerna satte igång. Han hade en tydlig idé, berättelse och struktur. I början gav han oss nyckelord, idéer och känslor som vi improviserade utifrån. Det var helt galet och så roligt! Dansarna i det här kompaniet är helt fantastiska. Ger du dem ett litet frö så kastar de sig över det och skapar en hel blomstergård. Var och en har så mycket att ge, alla skapar egna världar.

### Har *Hammer* påverkat dig på något sätt?

Alex har talat en del om hur begränsande det kan vara att knyta an för hårt till saker och ting – och till färdiga bilder av en själv. Att hålla fast vid föreställningar om sig själv och världen låser in och stänger. Det här har vi verkligen fått öva oss i under arbetet med *Hammer*. Det har hänt att Alex har ändrat vissa scener och vi har behövt släppa taget om sådant vi har repeterat in. Det har ibland varit svårt – särskilt om det var något jag hade fäst mig vid, något jag hade övat på ett tag. För många av oss dansare har *Hammer* blivit en metaupplevelse.

Verket handlar om att släppa taget om idéer och bilder som vi har skapat om oss själva och världen – och det är precis vad vi har behövt göra under repetitionsprocessen. Jag har fått säga till mig själv flera gånger: "Okej, Rachel. Släpp det där nu. Gör det för gruppen – och för verket."

### Samtalsfrågor

1. Vad tror du Rachel menar med att *Hammer* har blivit "en metaupplevelse" för henne?
2. Håller du med Rachel? Tycker du att *Hammer* handlar om "att släppa taget om idéer och bilder som vi har skapat om oss själva och världen?"

Till läraren

# Välkommen till GöteborgsOperan!

Vi är så glada över att du och dina elever kommer till oss.

Vi har lång erfarenhet av att möta barn och ungdomar som tar del av scenkonst. För oss är det mötet något av det viktigaste med vår verksamhet.

Vi är måna om att ert besök hos oss blir så bra och givande som möjligt. Här följer tips, information och riktlinjer som vi hoppas underlättar ert besök.

## Förbered besöket

Vår erfarenhet är att publik som är förberedd får mer ut av föreställningen. Det gäller förstås även skolelever.

TVå veckor innan besöket skickar vi ut läromaterial om uppsättningen. Använd gärna det som stöd i förberedelsearbetet.

Det viktigaste är att eleverna vet vad de ska se, vilken genre det är, hur lång föreställningen är och om paus ingår. Du och eleverna behöver även känna till förhållningsreglerna som vi har samlat här.

## Kom i tid

Kom senast 15 minuter innan föreställningen börjar. Då hinner ni hänga av er i garderoben och hitta era platser i salongen.

## Väskor och ytterkläder

Lämna väskor och ytterkläder i våra garderober. Det är kostnadsfritt. Handväskan får man ta med in i salongen. Det är ganska trångt i salongen så jackor och väskor är i vägen om vi behöver utrymma.

## Mat och dryck

Godis, mat eller dryck är inte tillåtet att ha med sig in i salongen. Däremot får ni gärna äta medhavd mat, godis och dryck i foajén före eller efter föreställningen.

## Sprid ut er i salongen

Lärare ska sitta mitt bland sina elever i salongen – det skapar lugn och ni kan svara på frågor. Är ni flera lärare så sprid ut er.

## Mobilerna då?

Det är inte tillåtet att fota, filma eller ta upp ljud under föreställningen.

Mobilerna ska vara avstängda. Ljuset från skärmarna stör andra i publiken och artisterna på scenen. Däremot får ni gärna fota och filma applådtacket.

## Reaktioner

Vi tycker om att få reaktioner på våra föreställningar. Vi är vana vid applåder, utrop, kommentarer, skratt och tårar. Samtidigt värnar vi om att alla får en bra upplevelse – så väl övrig publik som artisterna på scenen. Om elevers uttryck går över gränsen kommer vår personal att agera. Vi utgår ifrån att du som lärare hjälper oss med det.

## Gå ut under föreställning

Vi ser helst att ingen lämnar sin plats under pågående föreställning, men vi vet också att det kan finnas flera anledningar till att man ibland måste. Om du vet att du eller någon elev kommer att behöva lämna salongen under föreställningen, prata med våra värdar innan ni går in i salongen.

## Paus

Pausen brukar vara ca 30 minuter. Några minuter innan föreställningen börjar igen ropas det ut i högtalarna att det är dags att ta plats i salongen. När det är fem minuter kvar av pausen ringer värdarna i en klocka. När föreställningen börjar stängs dörrarna till salongen.

## Tillgänglighet

Samlad information som gäller tillgänglighet finns på GöteborgsOperan på [Tillgänglighet](#). Vill du förbereda er på GöteborgsOperans fysiska miljö finns bilder och information i vår [Tillgänglighetsdatabas](#).

Har du frågor eller önskemål som rör tillgänglighet är du varmt välkommen att kontakta oss - antingen via din kontaktperson eller enligt nedan.

## Kontakt

Om du som lärare behöver mer information om våra föreställningar eller hur ett besök går till är du varmt välkommen att höra av dig. Vi hjälper gärna till. Mejla till [gruppbiljetter@opera.se](mailto:gruppbiljetter@opera.se) eller ring 031-13 13 00.

## Så här tar ni er hit

Just nu har både Göteborgs Stad och Trafikverket projekt i området som påverkar framkomligheten för alla trafikanter och ger en förändrad restid och framkomlighet även för gående. Var ute i god tid!

Alldeles intill operahuset finns busshållplatsen Operan och inom kort avstånd även buss- och spårvagnshållplatsen Lilla Bommen. Älvsnabben har också ett stopp nära oss. Både Nils Ericssons bussterminal och Centralstationen ligger på ca 10 minuters gångavstånd.